

N°. 28.

Birmdeena 13. (25.) Juli

1870.

Wakfa par gabdu 1 rubl.

M a h d i t a j s.

Celichsemmes sinnaš. No Rihgas: par larra sinnašm, — Lattoifka Melkander-skohla, — daschadigu leetu israhdišchana. No Kurssemes: pabr schejenes landagu. No Lehrpatas: Jggauku teaters. No Peh-terburgas: Olinta L. peeminnas-sihme, — pabr leelo israhdišchana. No Kreevu-semmes: Sibirijas mehriš Matarjewas pilsehtä.

Ahrsemmes sinnaš. No Berlinas: pabr Franzjušhu un Pruhšchu larra-spehlu. No Rohmas: pahwestis par nemaldigu isfluddinahts. No Franzijas: sataiſſchanahs us larru. No Spahnijas: pabr wal-diſchanas trohni, — wal-diſchanas pawehle. No Englandes: Wiktorijas 33. wal-diſchanas gads. No Greeku-semmes: schē diwas sleptaw-neeku feewas notwertas.

Zittas jaunas sinnaš. No Rihgas: jauna Latw. lassama beedriba, — jauna „Latw. beed.“

Rihgas notikkumi. Relaimigi gaddijumi, — ugguns-grehts, — sahffibas.

Jaunatahs sinnaš.

Wihrs Herrmanns Otto. Birnee Kurssemes dseedaſchanaš swehtki. Atbilde Dhscherim. Lepnašm meifinašm! Korahdiſchana.

Peelikkumä. Par nauđu un mantu. Stahšis is kahdas wezgas grahmataš. Isfluddinaſchana.

Celichsemmes sinnaš.

No Rihgas. Sawä 27tä Nri. neffam tahdu sinnu, ka Franzija palikkuse naidiga us Pruhšcheem tadeht, ka no Pruhšchu kehnišna raddeem weens prin-zis iswehlehts par Spahnijas kehnišnu. Franzija bij nikni spurrus fazehluſe, bet ne weens newarreja tizzeht, ka kahda kilda tadeht iszelschotees; jo prin-zis dsirdeedams, ka Franzijai tas til kohti par reeb-schanu, lai gan wiſch pats arri Franzijas keiseram raddineeks un lai gan wiſch arri lattroku tizziba, — tad wiſch no Spahnijas kehnišna gohda at-teizahs! Nu gan Franzija warreja meerä buht? Kas dohd. La, kà jaw preekschejā Nri. sinnojam, no Pruhšchu wal-diſchanas pagehreja, lai prinzim ais-

leedscht to gohdu peenemt un lai to ne maš nelai-schoht no Wahzsemmes ahrä. Pruhšchu kehnišch bij atbildejis, ka wiſch ne kahda datta ne-effoht ne aislegt nebs pawehleht, — wiſch schinni leetä ne maš nemaiſſschotees. Kad wehstneeks ar schahdu sinnu aisgahja us Pariſi un kad nu arri prinzis pats no ta peedahwata trohna bij atfazziſees, tad Franzijas wal-diſchana atteiza, ka us to wiſch wairs nepeteekoht, to jaw Franzija wiſch til pat ne-buhtu pakahwuse; taggad wiſch wiſch pagebroht, lai rik-tigu protokoli noraktoht, ka Pruhšchu wal-diſchana apnemmahs ir us wiſch nabkameem laikeem pabr to gahdaht, ka lai ne weens no Pruhšchu printſcheem nepeenem zittu semmju trohni, — tahdu apsohli-schanu til Franzija warroht peenemt, zittu nē. Bes ta wehl — kà zittas sinnaš teiz, — Franzija arri to pagebroht, lai Pruhšchu kehnišch pats ar sawu rohku raksta keiseram Napoleonam grahmata, ar to tas wiſch noluhds par to, kas taggad notizzis. Lai nu zilweks, kam ween maš prahts, to apdohma, wai tahda netauniga pagehreschana naw til pat kà ap-fmeeschana? Kas tahdu warr peenemt? Sinnams, ka ne Pruhšchu kehnišch to peenehma, nebs arri Wahzsemme to buhtu kahwuse peenemt; tadeht keh-niſch to Franzijas wehstneeku wairs ne maš nelaida few preekschā; jo to atbildi, kas wiſch bij doh-dama, wiſch jaw pirmā reiſā bij dewis un tadeht tahtak wairs newarreja ar to eelaſtees. Bet Fran-zijai tas bij kà ugguns pee pakkatas — wiſch eerad-buſchi pawehleht un nu negribb wiſch pawehle-schanu peenemt un pallauſiht! Tē tad arr festdeen tai 4tä Juli pa telegrafu ir pee mums Rihgā at-

ffrehja tahda sinna, ka Franzija Pruhšijai farru peeteikuse. Tas wiß notizzis til abtri, ka newarretu to ne maß tizzelt, ja awißeß un telegrafß to sinnu nebuhtu neßiß. Sinnamß, Franzija jaw fenn uß Pruhßcheem ebdahß un reißu reißahm eemeßlu meßleja, bet ne fur wehl newarreja atrast; jo winnai dikti reebj, ka Pruhßija un wißfa Wahßsemme zaur to beedribu peenemmahß tahdä spehla, kaß eet pah- raf par Franziju. Un wai tad nu schiß eemeßliß kahßß geldigß? Kahda dakka Franzijai zittai walßtei pawehleht schahdu wai tahdu kehniu peenemt? Kaß tad Franzijai aikleedßa kehniu nogahß un Napo- leonu zelt par republikas presidentu un pehjak par keißeru? — Zil taggad jaw sinnamß, tad Franzijas leeße draugi, pat Angli un Italeeßchi schinni leetä Franzijas karra peeteikßchanu noßauß par leelu ne- taißnibu un fakka, ka wißfa atbildeschanu pahre to paleekoht uß Franzijas galwu. Jo Italeeßchi klee- dßoht: „Nohßt ar Napoleonu, lai dßihwo Pruhßija!“ Arri Wahßsemmeß deenwidduß walßteß teikufchaß, ka winnaß no Wahßsemmeß wiß ne atlahpßchoteeß Fran- zijas deht. Bet kad nu schinni leetä flattameeß uß paßchu Wahßsemmi, tad dßirdam, ka wißfi fabeedrotee ar Pruhßchu kehniu weenä prahtä, wißfur fahtu- fchi rißkoht karra-wihruß un kaut gan kehnißsch pa- wehleßchanu ißlaidiß, ka lai wißfi, kaß deenestam pee- derr, meldahß latriß fawä weetä, tad tomehr tahda pawehleßchana ne maß ne-effoht waijadßiga, jo laudiß paßchi pulkeem ween peeteizoteeß un apnemoteeß mantu un dßihwibu netaupiht tehwu-semmeß gohdam par labbu. — Lautini til zittß zittam ußßaußoht: „Brakki, nu til kahjäs! prohjam uß Reineß uppi!“ Sa kahdu karru warr noßauß par blehdigu un par tahdu, kaß beß kahdaß wainaß eefahßtß, tad schiß nu irr tahdß, zaur fo zittreißeja Napoleona brahta dehlß grißß fawu pa puffei faluhßufchu keißera krehßlu ar affinißm kophä fakittelt. Ne fur laudiß karra-dohßcha- nahm pretti neßtahwoht; ir pat no mußßu Rißgaß eet Wahßsemneeki labbä prahtä prohjam, atßtahdami darbu un pelau, — lai til warretu tehwu-semmeß gohdu glahßt. Luhl', ta irr ihßta tehwu-semmeß miß- leßtiba. — Franzijai, zil taggad redßamß, ne weena beedra uß to naw un ne weenß paldeßß neßazzißß, ka taggad juhraß-andele atkal tißß kaweta. Winnu walßte- teeßä daßchi runnataji laudim nehmußcheeß ißßlai- droht, ka taß karschß effoht lohti waijadßigß, lai Ei- ropas walßteß atkal nahßtu rißtigä kahrtä un rißtigäß rohbeßchäß. (Wai dßirdeet?) Schee tee ißdarritaji un paßauleß teeßneßchi! Sinnamß, winneem waijag lißchßigu lapßaß mehli bruhßelt un laudim fawuß nebarbuß eerahdiht par taißnibu. Jo wißfi laudiß tur nebuht tahdi mußki naw, kaß neßinn pateeßibu no blehnam atßchßirt. Beß ta Franzijai parradi ja- taifa atkal leeli un sehogadd' zaur leelu faußumu tur warr pee-eet maißeß badß. Jo plißß jo trakß! — Pahweßßß Rohmä bißßtoteeß, ka, ja Franzijas fargi schinni laikä no Rohmaß aßeetu, tad drißß Ita-

leeßchi un ihpaßchi Garibaldeeßchi warretu eeßrißt winna walßte un ir par winna nemaldibu nebehdadami, winnu no Rohmaß ißßpeeßßt ahra. — Seemeta walßtu waldißchana nowehlejuße teem Franzijas lug- geem, kaß winnaß ohßtäß atrohdaßß, 6 nebdetaß lai- ka, fawas prezzes ißßkraut, wai zittaß eeßemt. Karra- waijadßibaß naw brihw ißßweßt. — Tä nu te ißßumä effam fazzijufchi, ka tahß leetas taggad stahw un stahßtißim uß preeßchu, kad patß karschß bußß eefah- zeeß. Melahdä laikä til daudß neteel mellohtß, ka karra-laikä, — tadeht laudiß, kaß taißnibu ween grißß sinnaht, lai neßlaußa ne kahdam melßchanahm, bet til awißchu sinnaht ween. Jo arri latra Lat- weeßchu awißeß uß to dßihßeßß, ka ta faweem laßßitajem sinno to ween, kaß ihßta pateeßiba.

No Rißgaß, 10. Juli f. g. Tai sinnai par to augßtako Latweeßchu „Aleßander-ßtohlu,“ kaß W. w. N° 25 bij laßßama, mehß schoreiß ar fawadu preeku wehl to warram peelitt klahß, ka til lihßß augßtaß waldißchanaß atwehleßchana bußß atnahßufe, ta „Aleß- fander-ßtohla“ beß kahdeem leeßeem kaweeßem war- rehß tapt atdarrita. Tee 898 rubl. 65 kop. f., kaß preeßch tam tä wißeem sinnoht jaw eeßnahßufchi, irr tißßkai neßaußchaß mißleßtibaß dahwanas; jo beß tahm irr Latweeßchu beedribai naudaß kapitali täpat arri no zittahm ußßtizzigahm puffehm apßohliti, til lihßß ween ta sinna par schißß „Aleßander-ßtohlaß“ at- wehßchana tißß ißßluddinata.

— Taggad wißßaß malläß Latwijä jaw faht stipri ween uß to fataißiteeß, lai warretu to nahßloßchä 1871mä gaddä te Rißgä noturramu daßchadigu leetu ißßrahdißchana itt pa teeßcham ißßweßt gallä. Iggaunu semkophibaß beedriba aßzijaß if pa 25 rubl. f. jaw fahtufe apgahdaht un irr jaw arri kahdaß 30 pa- rafßtitaß.

No Kursemmeß. „Latw. aw.“ rafßta: Kur- semmeß landagß schoreiß diwi leetas apßtiprinajiß un spehla zehliß: 1) ka wißeem teem, kaß gan nepee- derr pee Kursemmeß muißchneeku kahrtas, bet par dßimtahm walda muißchneeku muißchaß, jo prohjam irr atwehlehtß lihßß arridßan klahß buht un balßoht pee wißßahm wirßpiltßundßibaß, aprinka un kirtpehles faßulzehm un fanahßßchanaht, tißßkai tur ne, fur ihpaßchi fpreedumi zettami deht muißchneeku kahrtas labbama un winnu paßchu mantahm; 2) tahß pee majorat-muißchahm peederrigaß faimneeku mahjaß tohp täpat pahrdohßtaß, ka zittu dßimtu muißchu mahjaß; bet fchi pahrdohßchana noteel ar ritterßchafteß tom- mitejaß sinnu, kurrari par to jagahda, ka ta eeßemta nauda teel pareißi walßita un wai ar to zittaß muiß- chaß tohp pirtaß jeb drohßchi uß augkeem nogul- dinataß.

No Lehrpotaß. Tai 25. Juni f. g. scheitan Iggaunu dßeedafchanaß beedriba „Wannemuine“ pir- moreiß teäteri Iggaunu walßodä spehlejuße. Effoht pawißßam kahdi 225 zilweki scho pirmo flattu-spehli

apmellejuschi un eenemschana schinni deenâ sneegu-
sehs libds 65 rubl. f.

No Pechterburgas. Augstajs Kungs un Kei-
sers irr atwehlejis tam kreewisku dseesmu-komponistam,
nelaika Glinka fungam, Smolenskas pilssehtâ pee-
minnas-sihmi uszelt.

— Arri no muhsu Latwijas kungeem irr dauds,
kâ jaw agraf bubsim dsirdejuschi, us Pechterburgas
leelo israhdischanu daschas daikas leetas turp no-
fuhrijuschi. Taggad teel isdaudsinahts, ka no scheem
pascheem kungeem 4 dabbusjuschi selta meddatus, 18
kungi sudraba meddatus, 28 kungi bronkses meddatus
un 27 kungi irr tikluschi gohdam peemneti; bes
tam irr Baron Stieglis no Iggaunu Krehn-
un Dago-fallahm to atwehlechanu dabbusjis, sawam
fabrikam peesawinaht keiseristu ehrgli ar to apraksti-
schanu: „Par israhdischanu tai 1870 gaddâ.

No Kreewu-femmes. Awises raksta, ka Ma-
karjewas pilssehtâ nifnais Sibirijas mehris effoht
iebruzzis; pagabuschâ Juni mehnesi tas schê stipri
effoht bijis mannam. Schi slimmiba ne til ween
lobpeem uskriht, bet ir zilweli ar to eefirgstohht.
Kahda nabbaga seewina ar schahdu flimmibu schei-
tan jaw effoht mirruse.

Ahrsemmes sinas.

No Berlines. 7tâ (19.) Juli Berlinê Wahz-
seemeta walstu runnas-deena eefahlfusehs, kehniusch,
kâ jaw if reis, tâ arri taggad runnu turrejis un sin-
nams, schoreis wiswairak pah to preekschâ stahwe-
damu affinainu karru, to Franzija fatubruse bes
kahda eemesta un t. pr. Kehniusch tē fazzijis, ka
Wahzsemme ar labbu apsinaschanu warroht schahm
breesmahm pretti eet, jo uswarreschana un frischana
stahwoht tikfai Deewa rohka, kas wissu taisni teesa.
— Franzijai effoht karras-spehta 480,000 kahjineeki,
51,000 jahntneeki un 1344 leelgabbali. Bes ta par
semmes-fargeem 370,000 kahjineeki 16,000 jahntneeki
un 125 leelgabbali. Prubscheem bes deenwiddus
Wahzsemmes karras-spehts: 443,000 kahjineeki, 47,000
jahntneeki un 1284 leelgabbali. Semmes-fargu:
470,000 kahjineeki, 30,000 jahntneeki un 208 leel-
gabbali. — Prubshjai arr deenwiddus Wahzsemmi
kohpâ irr: 526,900 kahjineeki, 55,000 jahntneeki un
1590 leelgabbali. Semmes-fargi: 528,400 kahji-
neeki, 33,100 jahntneeki un 208 leelgabbali. Schee
tâ nosaukti semmes-fargi arri teel nemti pee karr-
schanas, kad waijadsigs. — Suhrâ ap Wahzsemmes
krasteem bahkas jau effoht nonemtas un Wahzsem-
mes sabsedrotu walstu wehstneeki un konsuli sawas
semmes kuggineekem pawehlejuschi, us juhru wairs
nedohstees, bet palikt tur, fur taggad irr.

No Rohmas. Pahwesta nemaldiba par tizzi-
bas liffumu tai 1. (13.) Juli f. g. us konzihli ar
450 prett 150 baljim jaw peenemta, tikfai pahwests
pats par gluschi nemaldigu wehl naw pagohdinahts.
Ja nu tas, kâ dohma, ihfâ laikâ notiftu, tad pah-

wests sewim ar to atkal tahdu warru peerautu, kahda
tam tikfai preeksch kahdeem 1500 gaddeem bija, kad
tas par zilweli meefahm un dwehselehm wehl bij
leelafajs kungs un waldineeks, un kad wehl pree-
stereem un kehneem preeksch wiinna waijadsija dreb-
beht un trihzeht. — Ne ween zaur to kattofu bas-
niza irr eewehrojama, ta arri zittas leetas sawu gu-
dribu wedd us preekschu. Tâ nesenn no dascheem
biskapeem konzihlei luhgschanas-raksts tizzis eefneegts,
lai kattofu basniza arri mihto Sahsepû par ihpaschi
leelu swehtneeku peenemm. Mums gan pah to
brihnum un labprahht kattofu basnizai to labbumu
wehlejam, ka tai drihs atkal tahds pats duhschigs tiz-
zibas isfleidrotajs atgadditohs, kahds preeksch kahdeem
300 gaddeem muhsu mihtschs Martinsch Lutters bija.

No Franzijas. Scheitan sinnams tâpat arri
taggad ar leelu ahtrumu wissu to apgahda, kas tik-
fai ween pee karras waijadsigs. Wissur kust un skreen
ween. Karras-wibri falaffahs sawas nodattas un
fargu pulli dohdahs us rohheschu apwalteschanu, fur
tee atspehruschees wissahm nahkoschahm breesmahm
skattahs pretti.

No Spahnijas. Spahniescheem taggad tikfai
to noskattitees un noskautitees ween, to zittas jo
warrenas tautas ap winneem spreesch un darrahs.
Lai gan wissas zittas waldischanas ar to pilnâ meerâ,
kahdu kehniaw Spahnieschi sewim wehle, tad tomehr
kildas un warras karrigajs Napoleons dohd Spah-
neescheem sinnaht, ka winsch labprahht kahro to prinzi
no Parihses us Spahnijas trohna apweizinaht.
Bet kas ar wissahm wiinna darrischanaht un mai-
fischanaht flaidraki buhs eepasinnees, tas apleezi-
nahs, ka winsch zaur to daschu reis kaunâ tizzis un
tas kahrosees arri sinnaht, wai tâpat ir taggad at-
kal winnam kaut fur peekeramees dauds mas ne-
wilschotees.

— Spahnijas awises wehl stahsta, ka schejenes
waldischana effoht pawehli isdewuse, ka wisseem us
bikkeli atkasteem saldteem pee saweem karrageem
effoht jasalaffahs un effoht us Spahnijas seemeta
rohbeschahm fargu pulli janostahdina.

No Englandes. Schinnis deenas jaw kahdi
33 gaddi aptezzejuschi, kamehr kehneene Wiktorija
sawu waldischanu par Englandi eefahlfuse. Par
scho laiku gandrihs wissi Giropas trohni — bes ween
Anhaltes, Braunschweigas un Schwarzburg-Sonder-
hausen semmitehm — sawus waldineekus maini-
juschi. Astoni parlamenti par scho laiku sawas dar-
boschanahts pabeiguschi un Downin-treetē irr 12 mi-
nisterijas weena pallat ohtras mainijuschas. Winnas,
prohti Wiktorijas, pawalstneeki arri wehl jo prohjam
us winnas turr tahdu paschu mihlestimu un ustiz-
zibu, kahdu tee tai libds schim parahdijuschu.

No Greeku femmes. Schê taggad diwas
sleplawneeku seewas notwertas, kas wairak ne kâ 20
gaddus kothi brangu dsihwi wedduschas. Pee winnu
behrneem ta aprinka leelskungi kuhmas stahwejuschi,

winnas aishweenu jaunus semmes-gabbalus pirtuschas, jaunus nammus buhwejuschas u. Winnas effoht arridsan pee wisseem augstā zeenā stahwejuschas un winnu rohlās atrohdotees dauds aishstahweschanas-rastii no dascheem jo augsteem waldisneckeem.

Bittas jaunās sīnas.

No Rihgas. Rahri fungi augstai waldischanai lubgschanu eefneeguschī, lai teem atkaujoht Ilgezeemā „Latweeschu lassamu beedribu“ dibbinah. Schi beedriba tāpat arri griib gabbah par gaismas isplatitichanu starp Latweescheem, tā: zaur lassamu grabmatu krahjumeem, preekschlassifichanahm, weefigahm fanahlsichanahm un. t. j. pr.

No Rihgas, 9. Juli. Rā dširdam, tad tē Rihgā ihšā laikā atkal jauna beedriba eetaisifees, kurra par „Latweeschu beedribu“ nosaufsees un kurras likumi jaw effoht apstiprinafichanu dabbutuschī. Rogaidišim tuwafas sīnas us preekschu.

Rihgas notifikumi.

Relaimigi gaddijumi. Gelschrihgā, leelajā Smiltschueelā Nr. 35, irr tai 2. Juli pulstī. 10 no rihta ta kufschera J. Gaita 3 gaddus wezs dehls no ohtras tahschas zaur lohgu sehtas-ruhmi nokrittis un ais leelahm fahpehm pehz 2½ stundahm mirris. — Rahdam Pahrdaugawā, Wehjdširnamu-eelā Nr. 23, dšiwodamam K. K. Prochorowam irr tai 6. Juli ap pufsdeenā laiku winna 10 gaddus wezs dehls L. K. Prochorow no mahjahm nosudris. Pehz tuwafahm paffat-mellefichanahri irr winna drehbes us rlohssteem Kihleweines grabwi atrastas. zaur lo jadohma, ta winsch schē laikam noslibjis. Teel pehz schā behrna wehl mellehts.

Ugguns-grehks. Tai 6. Juli pulstī. 11 waffarā isbruffa Ritter-eelā Nr. 16 is kahda schuhna, kurra kahdas 10 Wiedemann kohpmanna linnu-buntes atraddahs, ittin leels ugguns, kas gan tuhliit no pascheem turrenes eedšiwotajeem tikka dšehjis, bet teel paffat mellehts, tā schis ugguns iszehlees.

Sahdšibas. Tai 5. Juli irr tam pulstien-taifitajam R. Schawlow, Maftawas Ahrihgā, pulstienu leetas, par 14 rubl. f. wehrtibā, nosagtas. Polizeja melle paffat. — Tai 6. Juli irr tam wihnušchneefam Weinberg, Daugawas mallā, maši rohtas-wahgischī par 25 rubl. f. wehrtibā, nosagti. Polizeja melle paffat.

Jaunafahs sīnas.

No Berlīnes, 7tā (19.) Juli. Patlabban telegrafs sīnu neffis, ta schodeen vreeksch pufsdeenā pee Forbachas larschs eefahzees. Forbacha irr rohbeschū statšions starp Bruhšju un Franziju. — Rahdahs, ta muhseji virmee par Franzijas rohbeschahm wahrgahjuschi.

No Rēlnes pahr to paschu leetu raksta tā: Saarbrīles muitas inspektors raksta, ta Franzjuschi schodeen no rihta eelaufuschees Pruhšchū rohbeschās, wissu muitas-nammu ismeklejuschi un diwus rohbeschā usraugus par zeetumneeteem aishweddufchi us Franziju.

No Nobmas, 6. (18.) Juli. Schodeen us konzihli tikka pahwests ar 533 prett 2 balsim par „nemaldigu“ isfauhts; un pahwests vats, zaur ihpaschu runnu, sawu nemaldibu par jo fwehtu buhšchanu un warru isflaweja.

No Turzijas, 30. Juni (12. Juli). Waffar plohšjabs Stambules pilsehtā 9 stundas no weetas leels ugguns-grehks, kas kahdas 1500 mahjas aprihja, kurru eedšiwotaji va leelafai daffai bij Turki, Armeneefchi un Greeki no kohti nabhadfigas kahrtas.

Pihrs Herrmanns Otto.

(Dšimnis 2. Julijā 1827, mirris 9. Dejemberi 1869.)

Pihrs Herrmanns Otto peedšimma Walmeeras pilsehtā 2. Julijā 1827. Tehws Herrmanns Gustafs tē bij kohpmannis un rahstfungs. Mahte Flora Marianne, kas taggad wehl dšihwa, irr Rihgas mahzitaja Kollins meita, kas sawā laikā bij pasihstams un gohdajams wihrs un flawena general-superdenta draugs.

Pirmee 10 gaddi pagahja Pihrsam preezigi un bes raisehm semm tehwa un mahtes mihligas kohpschanas. Jaw pee behrna bij mannama leela garra jautriba un mihlestibas pilna, mihlsta firds. Ar zitteem sehneem winsch dšihwoja preezīgā beedribā un scho laiku daudšreij peeminneja, kad par wihru bij palizzis. Bitti sehni labprahht ar winnu spehleja, jo Pihrs labbi mahzeja, beedrus usflubbinah un farihloht. Winsch papreeksch apmelleja Walmeeras elementar-flohlu, kurrai toreis kreetns, deewabihjigs flohlmesters bija par preekschneeku. Pihrs scho sawu pirmo wezzo flohlmesteru arween peeminneja ar mihlestibu un ar pateizibu.

Pawaffarā 1837 wezzati dehliu dewa flohla pee weena raddineela, kas Mas-Sallazes draudšē bija par rentes-fungu, kam bija Guleke wahrds un kur Pihrs ar rentes-funga dehleem kohpā no weena aumeistera tikka flohlohts. Tē winsch nodšihwoja laimigu laiku. Schinni familijā waldiva kristigs un preezigs gars un paschi leele nefmahbeja zaur sawu klahtbuhšchanu behrnu preeku wairoht.

Rentes-funga brahlis bij Mas-Sallazē par mahzitaju. Abbas familijas beesi fatiklāhs. Zaur to dšihwe palikka jo jaulaka.

2 gaddus Pihrs pawiffam nodšihwoja schinni familijā, wehlat Wilsenmuischā un tad Sigguldā. Scho laiku winsch ne kad newarreja aishmirst un wehl beidsamā dšihwes gaddā fazzija, ta firds winnam ikreis stipral' pufstohht, kad zilvelus redjoht, ar kurreem toreis kohpā dšihwojis un preezajees.

Pa tam starpam tehوام Walmeera bij ja-atstahj un Rihgā bij ja-apmettahs, kur pee kohpmanna strahdadams sawejeem maifi pelnija.

1839, 12 gaddus wezs buhdams, Pihrs atpaffat nahza pee wezzakeem un Rihgas gimnasijumā palikka par flohlneeku. Pihrsam netruhka garrigu dahwanu, winsch arri nebij wis kuhtrs un fohlas fungi winnu mihtoja. Daschu wakkas brihdi winsch kawēja ar djeefmu isdohmajchanu un usrakstifichanu.

Kad efsama laiks tuwojabs, tad wiffas zittas leetas likka pee mallas un spehzigu studeereja, lai sawu mehri panahktu, prohti labbu efsamu. To panahjis

1846 g. palikka par studentu Lehrpatä. Til labb' pehz wezzatu kà arri pehz sawas paschas wehlefschanahs studeereja mahzitaja ammatu. Pihrs Lehrpatä no jaunibas preefeem gan ne-atrahwahs; turklaht arri kreetni studeereja. Itt kà winsch behrnu gaddös bija mibligs un paklaufigs dehs un ustizzams brablis, tahds pats arri israhbijahs kà jaunellis. Grammatas sawejeem beesi ween rakstija, kur teem isstahstija, ko peedsihwojis. Swehtkus pawaddija gan pee wezzakeem, gan libdj ar wezzakeem Sigguldä.

1849 g. Pihrs atpaktat nahza pee wezzakeem, tē pee sawejeem fataisijahs us pehdejo augstas-skoblas eskamu.

1850, Mai mehnesi aisreisoja us Lehrpatu un sawu eskamu noturreja. To isdarrijis Pihrs Rihgä gan pa skoblahm, gan pa mahjahm behrnus mahzija 2 gaddu laika. Us skoblofchanu firds winnam neffahs. Winnam bij ihsts skoblofchanas gars un dahwanas. Schinni laika winsch arri noturreja til labb' sawus abbus eskamus pee basnizas-teefas, kà arri sawu prohwas gaddu pee Rihgas Zehlababasnizas mahzitaja un arri wairaf' reisahm Rihgä Deewa wahrdus fluddinaja.

17. Augustä 1852 g. Otto tilka eefwehtihst par Zehfu-Wallas aprinka palibga-mahzitaju. Ta eefwehtifchana notikka Wallä, kur toreis Widsemmes mahzitaju fa-eeschana jeb sinode tilka noturreta.

Toreis Sokolowstis Luggaschas-Wallas draudsei bija par mahzitaju. Otto sawu pirmo mahzitaja darbu strahdaja semm Sokolowstia azzim pee winna Luggaschös. Otto pats dauds reisahm fazzijis, ka winnam leela swehtiba no schibs dsihwofchanas pee Sokolowstia tikkuse. Sokolowstis Latweeschu tautu stipri mihtoja. Tē pee scha tautas mihlotaja dsihwodams arri Otto mahzijahs Latweeschus mihtoht. So agraf' pilsehtä dsihwodams winsch ar ihsto tautu maj ween bij eepasjanees.

(Us preefschu beigums.)

Pirmee Kursemmes dseedaschanas swehtki.

(Noturreti Dohbelē.)

Schee pirmee Kursemmes dseedaschanas swehtki Dohbelē, par ko „Mahjas weesi“ № 23 runnam, un kà pagahjuscha nummuri sinnohts, tai 26. Juni f. g. noturreti, pah kurreem schē plaschaki stabstifim. Bij fanahlfuschi no Kursemmes mallu mallahm un arri no Widsemmes — pawiffam kahdi 7000 zilweki (man arri schkeet, ka pahraf pah 10,000 zilwekem gan buhs bijuschi); starp scheem bij dseedataji ween kahdi 400—500. Wiffi nammi Dohbeles meestina bij rohtati ar sakahm meijahm, skaisstem wainageem un jaukeem farrogeem. Warreja redseht, ka scho deenu wiffi Dohbeleschi un wiffi fanahlfuschi weesi ar sawadu labpatifchana kà kahdu gohda-deeninu zeenija. Pulksten 11 preefsch puffsdeenas leels lauschu bars dewahs us Dohbeles basnizu, kur wifs-

pirms schohs dseedaschanas-swehtkus usfahka. Lai gan Dohbeles basniza ne maj naw til masina, tad ta tomehr bij ais laudim kà bahstin peebahsta un daudseem waijadscha ahra us eelas palikt atpaktat. Starp scheem fanahlfuscheem laudim schē arri atrad-dahs dauds weesi, kas kà Latwijahs preefschneeki un galwas tē tahs pirmas weetas eenehma, prohti Kursemmes gubernators v. Lilienfeld k., Kursemmes muineeku preefschneeks v. der Necke k., Kursemmes general-superdents Lamberg k., akademikeris Wiedemann k. no Pehterburgas, Latweeschu draugu beedribas direktorija: presidents Bielenstein k., direktori Kuning un Rutkowsky k. un Latw. Aw. redaktors Sakranowicz k., Rihgas Latweeschu beedribas preefschneeziba: direktors hofraht Dibri k., protokollists G. Steinberg k. un skrihwers Kr. Berg k., daschi muischneeki, mahzitaji, rakstneeki, skohlmeisteri u. z. Bikketes pee basnizas fahnu durwim malfaja 15 kap. f., un atkal zittas bikketes pee drehskambara durwim preefschihpascheem krehfleem malfaja 50 kap. f.; drikketi programmi (dseefmu-norahditaji) malfaja 5 kap. f. Dseedataji fastahdinajahs basniza ap ehrgelchm un eefahlahs dseedaschana ar:

1) „Deews Kungs irr muhsu stipra pils ic.“ Schi dseefma tilka ar musiki un ehrgelchm no wifseem klahbuhdameem dseedata. Tad

2) Dohbeles Latweeschu draudses mahzitajs G. Boek k. dseedatajus un klausitajus apfweiz'naja. Pehz tam dseedaja

3) 92. Dahwida dseefmu: „Itt jauka leeta gan irr to Kungu teikt ic.“

4) Fuga no J. S. Bach, — tilka spehleta us ehrgelchm no Blihdenes draudses ehrgelneeka Lienewald.

5) Esajas 40, 1. 2. un Matt. 21, 5: „Gepreezait, falka tas Kungs, mannus laudis ic.“ Tilka dseedahs ar ehrgelch pawaddifchana.

6) „Zehowa!“ „Zehowa tawam wahrdam irr gohds un teifschana ic.“

7) „Fantasija no Mozart,“ — tilka spehleta us ehrgelchm no Sahtes ehrgelneeka un winna 13 gaddus wezza dehla.

8) Mottete no Händel: „Rad Kristus tas Kungs pee zilwekem nahk ic.“ Dseedata ar musikas pawaddifchana.

9) Dahwida 150 dseefma: „Alleluja — teizeet to Kungu ic.“ Dseedata no Leel-Seffawas kohra.

10) „B—dur sonate no Mendelssohn,“ — spehleta us ehrgelchm no Saldus draudses ehrgelneeka Schepfly k.

11) „Gloria no Händel,“ — dseedata no Ahrlawas kohra ar jauktahm balsim.

12) Esajas 60, 13.: „Bellees un tohp apgaifmota ic.“ Dseedata ar musikas pawaddifchana.

13) Deewa gohds! no Beethoven: „Tahs debbes flawe ta muhschiga spehku ic.“ Dseedahs ar musikas pawaddifchana.

14) „Flehtes-Konzerts no Rind“, — spehlehts us ehrgelchm no Leel-Seffawas ehrgelneeka Belmann.

15) „Teizi to Rungu, to gohdibas fehninu fwehtu x.“ Tiffa no wisseem ar ehrgelchm un musiki dseedahs.

Kad to turwaki eewehrojam, zif jauki wiffa dsee-daschana basnizā isdewahs, tad tif warram par to preezatees, la pee muhsu Latweeschu tautas teescham prahs un dšibšchanahs us wiffa labba un jauka peenemšchanahm nomannami, un la ta zaur to arri teescham sawam kahrotam mehrkam eet pretti. Scho labbumu Latweeschi tif ween zaur to panahf, la paschi jo deenas jo wairat us sawahm paschahm kahjahm mahzahs stahweht un ruhpiigi ween kahro panahf to mehrki, fo daschas no winnu kaiminu tautahm wehl naw panahfuschas. Tad nu Latweeschi! eesim arween scheem saweem kaimineem ar labbu preelšchihmi preelšchā, jo tas buhs mums par gohdu un ustaišichanu un zitteem par usmuddinaschanu.

Pehz pabeigta bosnizās konzerta puilsten 1½ pehz pufsdeenās, wiffi dseedataji un leelajš kauschu bars dewahs us to 2 werstes no Dohbeles meestina atstahwoschu mahzitaja muischas preescha-meschinu. Abbejōs zekka-gallōs bij divi ar sakkumeem apwibti gohda-wahrti uszelti, us kurreem tee wirsrafsiti at-raddahs: „Kursenneeku gohds!“ un „Sweiki Kursennes dseedataji!“ Schinni peeminnetā preeschu-meschinā bij jauki ispuschkota weeta preelšch dseedatajeem un pilnigi ceruhmehts plazzis preelšch fanahfuschem weeseem. Schē nu wispirms eefahka to Kursennes dseefmu:

16) „Deews fwehti Kursemmi x.“ fo wiffi kohri ar jauku musikas pawaddischanu nodseedaja.

17) Tad Latweeschu draugu beedribas presidents Bielenstein f. uslahpa us ihpaschi preelšch tam isgresnotu kanzeliti un noturreja dedšigu fwehtu runnu.

18) Tē nu Latweeschu draugu beedribas direktors Rutkowski f. uslahpa us isgresnoto kanzeliti un isfauza laimi un labklahšchanohs us muhsu Rungu un Keiseru un wiffu Winna augstu nammu.

19) Nu wiffi kohri ar jauku musikas pawaddischanu nodseedaja to dseefmu: „Deews fargi Keiseru x.“

20) Atpubšchanahs brihdis. — Noturreja 1½ slundas maltiti.

21) Pehz tam tublit wiffi kohri kohpā dseedaja to dseefmu: „Us preeka fwehtkeem beedroht x.“

22) Tad sahlahs dauds runnas ar weffelibas usfaušchanahm un laimes nowehleschanahm.

23) Tē kohris pallat kohra pa weenam ween itt jaukas dseefmas nodseedaja. Bij pawiffam kahdi 16 Kursennes kohri us scheem dseedaschanas fwehtkeem fanahfuschhi.

24) Nu wiffi kohri saweenojahs kohpā un nodseedaja to dseefmu: „Jauku meschu pamettam x.“

Kad il weens kohris sawas ihpaschas dseefmas bij pabeidšis dseedahf, tad atkal wiffi kohri sapulzejahs kohpā un nodseedaja to Mendelssohna mescha at-

waddischanahs dseefmu: „Kas tewi, tu jaukajš meschs, irr tur tif augsti uszehlis?“ — Jaw bij pulkstens 9 wakkarā, kad wiffi dseedataji scho preeschu-meschinu atkal atstahja un dewahs us Dohbeles meestina wezzo pilli. Preešch pilkmuhreem bij atkal leeli gohda-wahrti uszelti, kas to wirsrafsitu neffa: „Deews. Rungs irr muhsu stipra pils!“ Tāpatt arri patte ta pils bij ihpaschi us scho deenu itt jauki isgresnota. Schē tad tublit wiffi kohri ar jauku musikas pawaddischanu nodseedaja to dseefmu: „Schurp, schurp, tu mihtajš dseedataju bars x.“

Kad jaw labbi tumšchs bij palizzis, tad uggunsstuntes wiffadōs raibumōs pa gaisu laistijahs. Dauds weelās ap wezzeem pilkmuhreem darwas muzzas bij aisdedsinatās un gaischs wakkara mehnesis wiffu pilli un laudis apspihdeja. Bij no wiffahm puffehm jauka isflatta! Musikas-flannas un leelgabbalu schahweeni wehl ilgi pehz mums atskanneja, kad jaw il weens us sawahm mahjahm greefamees atpakkat. Skattijamees un atskattijamees — un wehlejam wehl labbakas isdewibas wisseem nahfoscheem Latweeschu dseedaschanas fwehtkeem. B.

Atbilde Dhschkerim,

us Winna Wisgribim laistu rakstu, skatt. Mahj. weef. Nr. 12: „Wehl laika gan.“

Wehl laika gan, la Tewi warru ahrsteht,
Tu mehnes-schrošigs Dhschkeris,
Tu gaisā lehkdams sahzi muldeht, kahrschsteht:
Es effoht weetas mellejis;
Un peefohli man weetas trihs un tahdas,
Kas pipparvs nu laisa Tew ais ahdas.

Wehl laika gan, kad Tawa affa mehle
No neekeem paliks ahlawa;
No kruhtim isšibst schulti, ta naw spehle,
No Tawa mehle darrija;
Wai mehnesi Tu tahdu sinu lassij's,
Ka Wisgribbis pehz weetahm effoht prašij's?

Wehl laika gan, la Tu to peeluhgt warri,
Kam Tu us sahjas usminnis;
Tu warri winnam rohku stuhpstih arri,
Winsch deggunu Tew nelaušis: —
Dhd' zitt'reis audrahf', Dhschkeris,
Tu braktu weetu mehleris! Wisgribbis.

Wai Dhschkeriht, wai Dhschkeriht!
Tu eefahz kaudis pahkriftiht,
Tu kristi mann' par Wisgribbu
Bes kuhmeem un bes kristichwu,
Jo redi' zaur tahdu nedarbu
Tu darrijis prett leegumu,
Un pelnijis, wai sinni fo?
Nu — zittu reisi teitschu to.
Bet flau! kas mannim prahā kriht,
No warretu Tu pahkriftiht:
Smuks kalns irr Kursemmē un schis
Sawadeem dadscheem*) apaudšis:

*) Kursemmē tohs sauž „lungupautus“ = kazzenu stahbi, fo Wahzeeschi sauž par „Stechapfel.“ Winneem irr rohdbainas, smirdoschas lappas, prahti, gaischilgani seedi un sakti, dšellonaimi, nahwigi ahboli.

Dohd wahrdu tam, kas affi skann,
 Un tad ar meeru palaid' manu'.
 To teiz mans ihfajs rakstulihis
 No redakcijas apgrajihis. Fr. Melon.

Bet ne-aismirsiat meitinas:
 Zik drih' fchih's leetas nobeidfahs!
 A. A. C. C.

Lepnahn meitinhom!
 Zauks waidjinh'ch, fkaista isfkatta
 Gan katra firdi preezina,

Pih's 10. Juli pee Rihgas atnahfufchi 1254 fuggi
 un aishahjufchi 1017 fuggi.

No zensures atwehlehts. Rihga, 10. Juli 1870.
 Atbildedams redakteh's A. Leit an.

N o r a h d i f c h a n a

to 1mâ Juli f. g. islohsetu pirmas leeneschanas 5 procentu naudas biffetu ar usdewehm, kurras liffumi
 13tâ November 1864 wihsaugstati apstiprinati. Laffi Mahjas weefi Nr. 49, 1864.

Ser. N°	Bill. N°	Winneste rubl.	Ser. N°	Bill. N°	Winneste rubl.	Ser. N°	Bill. N°	Winneste rubl.	Ser. N°	Bill. N°	Winneste rubl.	Ser. N°	Bill. N°	Winneste rubl.	Ser. N°	Bill. N°	Winneste rubl.
57	33	500	3,858	33	500	7,756	36	500	10,879	8	500	14,113	43	500	17,211	38	500
148	1	500	3,907	22	500	7,851	46	500	11,038	49	500	14,159	1	1,000	17,244	29	500
157	42	1,000	3,909	27	500	7,861	15	5,000	11,077	24	500	14,172	3	500	17,256	6	500
197	18	500	3,910	15	1,000	7,906	40	75,000	11,126	23	500	14,182	44	500	17,327	2	500
202	23	500	3,954	45	500	7,928	46	500	11,226	26	500	14,199	40	500	17,408	8	200,000
343	28	500	4,152	9	500	7,992	27	500	11,285	26	500	14,309	30	500	17,413	35	500
369	45	500	4,200	29	500	8,020	25	500	11,330	28	500	14,312	13	500	17,760	16	500
374	5	500	4,245	14	1,000	8,114	10	500	11,366	35	500	14,632	37	500	17,804	48	500
400	2	500	4,347	13	500	8,156	8	500	11,557	25	1,000	14,667	37	500	17,836	9	500
416	19	500	4,366	44	500	8,186	28	500	11,649	13	500	14,674	28	500	17,950	36	500
817	27	500	4,432	39	500	8,330	34	500	11,775	47	500	14,698	14	500	17,956	47	1,000
945	42	1,000	4,490	18	500	8,341	32	500	11,878	3	500	14,805	38	500	17,990	11	25,000
978	6	500	4,497	1	500	8,351	40	500	11,924	42	500	14,835	40	500	18,014	12	500
1,005	12	500	4,527	31	8,000	8,449	45	500	11,952	28	500	14,873	42	500	18,029	20	500
1,058	1	500	4,598	1	1,000	8,474	19	500	11,083	23	500	14,905	43	500	18,036	42	500
1,194	35	500	4,647	39	500	8,572	23	500	12,214	20	500	14,932	11	500	18,062	43	1,000
1,208	44	500	4,964	38	500	8,646	1	1,000	12,237	24	500	14,963	43	500	18,120	5	500
1,287	46	500	4,995	3	500	8,679	36	500	12,250	30	500	14,985	10	500	18,126	45	500
1,394	50	500	5,019	47	500	8,840	12	500	12,302	35	500	15,066	2	500	18,177	17	1,000
1,397	34	500	5,177	17	500	8,863	12	500	12,309	41	500	15,129	46	500	18,225	22	500
1,453	22	500	5,202	4	500	9,014	39	500	12,372	47	500	15,140	32	500	18,232	48	500
1,773	30	500	5,841	16	500	9,031	11	500	12,489	41	500	15,200	44	500	18,264	18	500
1,785	17	500	5,846	46	500	9,126	37	500	12,505	48	500	15,203	40	500	18,317	33	500
1,887	17	500	5,886	16	500	9,184	7	8,000	12,526	10	500	15,208	45	500	18,341	7	500
1,900	42	500	5,886	28	500	9,205	15	500	12,709	44	500	15,283	21	500	18,392	9	500
1,915	32	500	5,992	23	500	9,313	10	5,000	12,726	10	500	15,327	47	10,000	18,454	6	500
1,956	38	500	6,496	29	500	9,429	5	500	12,753	44	500	15,531	37	500	18,490	50	500
1,995	48	500	6,504	21	500	9,477	20	500	12,784	15	500	15,534	10	500	18,586	10	500
2,010	31	500	6,505	41	500	9,518	43	8,000	12,831	46	10,000	15,582	42	500	18,638	3	500
2,086	41	500	6,631	34	1,000	9,530	41	500	12,856	3	500	15,744	26	500	18,669	48	500
2,104	40	500	6,707	50	500	9,631	18	500	12,864	32	500	15,748	2	1,000	18,727	42	500
2,174	8	500	6,781	4	500	9,678	31	500	12,895	21	500	15,996	22	500	18,763	22	500
2,174	38	500	6,806	26	1,000	10,043	5	500	12,974	2	500	16,195	16	500	18,808	18	500
2,452	25	500	6,914	10	40,000	10,149	20	500	13,024	1	500	16,231	25	500	18,839	7	1,000
2,483	35	500	6,930	38	500	10,210	50	500	13,039	24	500	16,257	20	500	18,888	50	500
2,511	44	500	7,128	47	500	10,253	13	500	13,062	26	500	16,321	10	500	18,907	24	500
2,526	34	500	7,179	8	500	10,317	21	1,000	13,238	27	500	16,345	49	500	19,157	15	500
2,765	34	500	7,189	37	500	10,345	2	500	13,324	9	500	16,364	40	500	19,205	7	500
2,786	11	500	7,301	29	500	10,375	17	500	13,377	18	500	16,481	3	500	19,221	36	5,000
2,859	36	8,000	7,363	45	500	10,414	44	500	13,413	37	500	16,540	37	500	19,344	45	500
2,944	43	500	7,398	15	1,000	10,418	24	500	13,485	10	500	16,607	44	1,000	19,359	12	5,000
3,157	22	500	7,416	37	500	10,453	33	500	13,552	16	500	16,888	46	500	19,445	44	500
3,207	20	500	7,487	41	500	10,507	24	500	13,667	48	500	16,889	9	500	19,494	39	500
3,209	12	1,000	7,502	50	500	10,541	33	500	13,728	10	500	16,896	22	500	19,534	30	500
3,322	2	500	7,546	38	500	10,558	10	5,000	13,784	19	500	16,906	34	500	19,582	18	5,000
3,656	29	500	7,547	11	500	10,616	40	500	13,788	6	500	16,917	41	500	19,682	15	500
3,732	41	500	7,557	36	5,000	10,700	40	10,000	13,849	48	8,000	16,937	5	500	19,695	25	500
3,748	33	500	7,562	16	500	10,736	4	500	13,911	32	500	17,005	22	500	19,738	30	500
3,810	5	500	7,706	11	500	10,834	26	500	14,042	3	500	17,165	25	1,000	19,781	8	500
3,820	46	500	7,737	5	500	10,853	43	5,000	14,097	4	500	17,192	40	500	19,943	17	500

Kohpâ 300 winnesti par 600,000 rubkeem.

Kurras biffetes zaur lohsefchann atpakkal teef nemtas un us preekfchu wair's nederreh's.

Serias nummuri: 983. 1,014. 2,368. 3,272. 3,525. 3,829. 3,930. 4,546. 4,641. 4,765. 5,523. 6,189. 7,677. 7,727.
 8,093. 8,196. 8,463. 8,696. 8,924. 9,383. 9,516. 9,954. 10,819. 11,718. 11,964. 12,009. 12,104. 12,350. 12,385.
 12,711. 13,038. 13,731. 13,776. 14,256. 15,324. 15,838. 16,049. 16,586. 16,722. 17,190. 17,350. 17,461. 17,831. 18,734.
 19,203. 19,763.

Sluddinaschanas.

Jauns bohdes-kalps warr weetu dabbuht Sinder-eelä N 12.

Teel mellehtis kahbs mahzellis no semmehm, kas fedlineeka- un tapezeera-ammatu griib eemahzitees. Tuwasas sinnaas Kramer-eelä N 6, pee fedlineeka Gordan.

Laiwineeks, kas griib usnemtees waddiht ar turrahm, mahls, mergels ic. no Stohpin-(Kurtes-) muishas un Ohgeres us Rihgu jawedd, teel tuhlit mellehtis. Tuwasas sinnaas dabbujamaas Kahrl Kr. Schmidta lantori, rahstlunga Schara ar namä, pee Zukfu-wahrteem. 1

Darru sinnamu, ka pee mannum tillabb' passet pahrmihshanas, ta arri pahrraafshanas deht warr peenahlit un es to darrishu preefsh teem, kas no semmehm pee pilsehtas draubehm, jeb no weenas walfts pee kahbas jittas griib peerafshitees.

Darba-deenas jareteizahs: no pulstien 8 rihta lihds pulstien 1 pehz pufsbeneas un no pulstien 3 pehz pufsbeneas lihds pulstien 8 wallara leelä Kalleju-eelä, Neudahl mahjä N 8. Sweht-deenas un leeläs swehtfös tiffai pufsbeneas laila pehz nobeigtas Deewakalposchanas lihds pulst. 2.

Preefsh Kollegien-Affessor Swan Hümüller: Rudolph Hümüller.

Schahs semneeku mahjas teel appalsch rohtas pahrohtas:

Widoti	ar 108 deff.	tihroma	ka arri	plawahm,
Selmachowa	60	"	"	"
Fedofowa	60 1/2	"	"	"
Lipatina	88	"	"	"
Siltowa	45	"	"	"

Ja pagehr, tad katrai mahjai warr arri 10 deffetinas mescha klahi doht. Wissi schee grunts-gabbali atrohdaas Wilnas gubernija, Disnas kreije, pee Disenta uppes, kahbas 18-20 werstes no Disnas un kahbas 30 werstes no dselsu-zella. Tuwasas sinnaas warr sinnabt dabbuht pee pascha ispaschneeka appalsch to adressi: „Госп. Николая Григорьевичъ Васенко.“ 3

Stulmannu muishä, Rihgas kreije, tiks scho-gadd' semneeku-mahjas pahrohtas, kas Burgudeenä 1871 par ihpafschu usnemmanas irr. Alah-tatas sinnaas irr panahstamas pee Stulmannu muishas waldischanas. 2

Mannä bohde, pee krohna Leijas muishas trahtera, pahrohdhu wiffadas kleitu drehbes, Pehterburgas lattuni 7-8 ohlekes par weenu rubli, ka arri pehrwes, islaptes, dselst, tabalu, filkes un wiffadas wajjadfigas leetas por to lehtato zennu. 1

Trakteera bohde, 10. Juni 1870. J. W. Knapp.

Rihgas kreije, Jaunpilles basnijas draubse, atrohnama Behrsjumuishä teel wiffas pee wallas-semmes peederrigas mahjas, schinni gaddä us pahrohdshanu liktas. Tuwasas sinnaas pee turrenes muishas waldischanas. 4

Sluddinaschana.

Kad es appalschä rakstis no 1. Augusta 1870 ar sawu beedri, J. Laas lungu schirrohse un sawu damp-willas-labrstumi usnemmohe weens patš tahlal waddiht, tad usajinaju tohe, kas sawu mantu mannä labrstuwe darbä, ihpafchi Laas lungam nodenuschu, wifsehlak lihds 1mā August m. d. sawas atrassishanas isdarriht un nobeigt; jo wehlat par tahdahm prassishanahm wairš nebuschu atbildigs. 2

Waltenberg, Mas-Sallazes draubse 27. Juni 1870. W. Hammann.

Englischu aushamas twiste

no pirmas sortes irr wiffades nummeros un pehrwes dabbujama pee

Ernst Kerkowins,

Rihgä, Kalku- un Stahrnu-eelas stuhri N 1.

NB. Gefubittas pastelleschanas teel us to labbato pehz ikreifiga Rihgas tirgus zenna ispilbitas.

La ugguns-skahdes apdrohschinaschanas beedriba „Salamander.“

Kam grunts-kapitalš 2 millionus rubku leelš un wehl labbi leelš ihpafchs brukfa kapitalš.

ta beedriba apdrohschina prett ugguns-skahdi Rihgä un ap Rihgu mahjas, fabrikus, prezzes, mehbeles jeb mahju-leetas un wiffadas lufstamas un nestustamas mantas žaur sawu apstiprinatu weetneeku

A. Bergengrün,

kam lantoris irr leelajä Muflu-eelä (Mönchsstraße) N 15, 1 treppi us augfchu, blaffam muittas nammam un pretti Dom-basnijai, Rihgä.

Zeenijameem pagasta preefshneekem, skohlotajeem, ka arri wiffaem kam grahmatas preefsh skohlahm un grahmata-krachtuwehm ja-ap-gahda, darru ar scheem raksteem sinnamu, ka es sawä drullatawä un grahmatu bohde Rihgä, pee Pehtera basnijas 15 lihds 25 procentes no grahmatu maffas atlaischu, kad pee mannis grahmatas leelakās partijās nemm un tuhlin aismakfa. Turklajt pee mannis warr arri

Dseefmu-grahmatas

dajchadä eesehjumä dabbuht. Pee katras dseefmu grahmatas teel diwas laffamas grahmatas lihds dohtas. Ernst Plates.

Appalsch Bihria muishas (Lincen-rub) teel us scho waffaru plawas is-rentetas. Skaidrakas sinnaas warr dabbuht turpat pee muishas waldischanas. 1

Schlas pilsehtinā weens nams ar pagalma-ehlahm un turklajt peederrigu semmi pahrohd-dams. Klachtas sinnaas dabbujamas Rihgä, Stahrnu-eelä, 20tä nummurā. 2

Apstelleschanas

us „Mahjas weefi“ un to Wahzu awisi „Libelle“ teel arri peenem-tas no R. Stabufsch f., Grahwes-muishä, prettim Holm f. tuhku-fabrikim.

Sehjams drihs atkal buhs klahi un tadeht semmes-lohpejeem peeminnam muhsu

Superfosfatu.

Kā jaw daudi gaddus israhbijees, tad par wiffaem zitteem stunstigeem mehfleem (suhdeem) schee irr tee, kas wiffawairal peknaas eeneš un ta, kad 5 rubku wehrtibā isfehji, latra reifa 10 rublu wehrtiba ruddeni eenahshana.

Mehs sawu prezzi nemmam is kahbas fabrikas, kas jaw 21 gaddus pastahw un labbato prezzi dohd; katram maifam irr ta sihme wirsü: „S. Longdale, Newcastle.“

Leefam tuhlt latru partiiu, to mums astelle, schejenes politehnikumā ismelleht un tā mehš ar apgalwofschanu tillai labbu prezzi ween pahrohd-dam. Bens irr 5 rubli par matu no 250 mah-zinahm smagguma.

Friest un Wieprecht,

semmeskohpschanas lantohris, Rihgä, leela Zehlaba-eelä N 1.

Želgawä sawu prezzu krabjumu effam erit-tejuschi pee J. J. Haase f. un tur par to paschu zennu buhs dabbujama zil latram wajjadfige.

Maisesbehrni atrohd mihligu usnemshanu masä Pils-eelä N 4, pa weenahm treppehm augschä.

Kappa = frustus

no riktiga karrariska marmora un granita no 12 rubl. f. fahloht peedahwa leelä pullä

C. Zack,

bilfchu-zirtejs, leelä Klesander-eelä N 15.

Skunstigus

f u h d u = m e h f l u s

(superfosfat), no tahs pahstiamahs wiffslabbatahs englischu sortes, warr weenumehr dabbuht pirt par to wifflehtato zennu pee

Man un beedra,

Sinder-eelä N 2.

Ku-semmes semmes-lohpejeem par weglafu peetilschunu eerikteschu arri Želgawä pee teem fungeem Guntther un dehl. prettim Latweeschu basnijai ipihkeri preefsh teem stunstigeem mehfleem

Superfosfat

(us latra maifa buhs sihmehts: „Bacardit“) un pahrohdshu to tapat ka te par 5 rubli par maifu no 250 mahz. smagguma.

Superfosfats, ar Bacardit sihmi sihmehts, irr tahdi skunstigi mehili, kurri weenigi jaw daschus gaddus no daudi Rurlemmes un Widsemmes muishahm un saimneekem irr brukfeti tikfuschu un labbus anglus nessujchi un arri schinni gaddä atkal tiks brukfeti. Winnu wabrdus latra laifa warru psdoht. Nebuhs tadeht ihpafcha usflaweschana wajjadfiga, nebi arri kahda galwofschana par winnu geldibu un pastahwigu labbumu, par turru, tomehr pilnigi apnemmanees galwoht

P. van Dyk,

Rihgä, leelä Pils-eelä N 19, (agraf Sinder-eelä N 10.)

Par naidu un mantu.

(Statt. № 25.)

Pirmo reisi wīsch to fajutta, no ka ne weens newarr isbeht, wīsch fajuttahs peepeschi zaur tahm ruhktahm pahrbaudischanahm, kas winnam usbruffufchas, par gaddeem wezzaku palikkufschu; un tā tas pa leelakai dalkai mehds buht, winnam unahza lihdsjeetiba ar fewi paschu, behdigs prahts, kas wahrds nerahdahs, bet affarās. Gibmi kiffendōs espeedis jaunajs wihrs raudaja us reisi tik karsti un fahpigi, tā wīsch to no behrna deenahm wairōs nebija darrijs. Bet schahda ifraudaschanahs atweegloja un apmeerinaja winnu brihnischki. Tapeh, kad peh, kahda brihscha durwis tikla lehni atdarritas un behrna balōs bailigi un pufswaizadami fazzija: „Detmer!“ wīsch warreja gluschi sawā eerastā balōi atbildeht: „Mahz eefschā, Leene! ko tu gribbi?“

„Man bija peh, tew jaluhko, wai tew kas kaischoht,“ behrns atbildeja.

„Kas tad tewi fuhā?“

„Mahte.“

Ifbrihnojees par tahdu ruhpeschanohs winna deht, wīsch usluhkoja maso meiteni. Wīsch gan nesinnaja, ka flimneeze us wīssu klaušijahs, kas mahjās notikka, ka winnam winnas dohmas us wīsseem fohleem gahja paklat, ka winna bija usminnejuse, kadeht wezzajs Gibens nahjis, un ka winna nebija rimuse, kamehr wihrs winnai wīssu bija iistahstijis.

„Nenemmi to tak tā pee firds!“ wīsch fazzija winnas pakustinatu firdi redsedams. Winna nolēzahs pahr behrnu, kas winnai lihdsās gulleja, un winnas affarās krita us behrna appato, farkano gihmi. „Wīss buhtu zittadi notizzis, kad tas buhtu meitens.“ — Taws puika darrihs tew arri wehl preeku!“ wīsch gribbeja winnu labprahctigi apmeerinaht. Winna luhkojahs mihlestibas pilna us behrnu, bet nopuhtahs turklat gruhti. — „Wai Detmers gan gribbetu pee mannis reis nahkt?“ winna waizaja sawu wihru. Wezzajs raudsijahs nesinnadams, ko teikt, us semmi. „Es gribbu raudsiht — warr buht; taggad wīsch gan buhs drusku us gullefchanu nolizzees.“

Winna sinnaja it labbi, ka tas negulleja, un winnai bija gandrihs jafmeijahs par schahdu neweizigu ifrunnu. Wai Detmers warreja gulleht, kad wīsch nupat bija sinu dabujis, ka bruhde winnu atstumuse; . . . Winna sauza peh, kahda brihscha sawu meitau pee fewis un usdewa tai, lai raugoh, ko brahlis darr. Kad tad tehws waizaja, kad kahdas reises zeeti bija eekremfiojees: „Tu gan mahcti wehl ne-effi redsejis? — Ja tu gribbi — es dohmaju winna taggad nomohdā.“ —

Seewa klaušijahs kambait ar pulstedamu firdi. Ta bija wahrds gluschi smalki dsirdejuse un gaidija baitodamees us atbildes. Masu brihdi wīss palikka

kluffu, tad Detmers atdarrija lehnām kambara durwis.

„Labb' wakkar, mahct, tā klahjāhs?“ Ta usrunaschana „mahte,“ ko wīsch kohti retti nehma muttē, gandrihs tad ween, kad newarreja zittadi istikt, darrija winnai preeku. Taggad winna sinnaja, ka wīsch ar meerigu, fatizzigu prahtu pee winnas bija nahjis. Bet kad schinni azzumirski kluffa, laimiga pasmeeschanahs us winnas gihmja bija redsama, tad ohtrā winna jau atsinna, ka ar jaunpeedsimmuscho wehl nebija ne kahda meera. Schubpuli, kur behrns gulleja, Detmers ne maj ne-usluhkoja, un kad peh, kahda brihscha masajs eefchnuffstejahs un mahte to ar rohku apluhkoja, tad wīsch schigli pazehlahs un fazzija tai labbu nakti, sawu rohku pasneegdams.

Gandrihs ifrahdijahs, it tā jauneklis peh, schahs pirmahs atkalredsechanahs arweenu gribbetu isturretees. Wīsch gan runnaja taggad masak nekā senak, bija pret wezzakeem, tā arri pret zitteem mahjās eefshwotajeem laipnigs. Arri ar masajahm meite-nehm wīsch atkal nodewahs tā femak, stahstija tahm daschu reisi brihwlaikā stahstus, wai isgreesa preefch tahm spehles leetas. Tikai no masa brahta wīsch ne ka negribbeja sinnaht; ne weens to tik smalki un tik dsikli nesajutta tā mahctes firds. Zil affarās winna arri fleppeni par to raudaja, tomehr to ne weens nedabbuja sinnaht, pat sawam wihrām winna nesuhdsejahs par tahdu dehla kaitinadamu usweschanohs. Bet par to winna gahdaja, zil ween warredama, lai Detmers nedabbutu maso redseht; — schai leetā Anna winnai ustizzigi palihdseja, bes ka abbas par scho leetu kahdu wahrdu buhtu runnaju schas.

Weenu sesideenas rihtu Septembra mehnescha beigās Ottenu mahjās fecwischkas peh, ne-erastās wihses rikojahs. Weefneeks bija pahri brangus zeppefchus atneffis; weena no meitahm grubda ko meeseri un abbas masahs meitenes skraidija schurp un turp palihdsedamas schur un tur. „Kas tad nu buhs?“ Detmers waizaja Annu, to us durwihm ar uhdeni fastapdams. Meita pasfattijahs winnam weenteefigi azzis un tad winna atbildeja: „Rihtu mums buhs kristibas.“ — „Tas laikam kahds noslehpums?“ wīsch waizaja celaitinahts, „ka es to wīsspehdigajs dabuju sinnaht?“

„Wai tad tu peh, tā effi prahcijis? jeb wai tu pawiffam no tā ko effi gribbejis sinnaht?“ winna atbildeja winnu stingri usluhdodam. Kahda zitta winnam gan tā nebuhtu usdrohfschinajusehs atbildeht; tā tad wīsch arri bija pagehrejis, lai tā winnu arween ar „tu“ usrunna — warrbuht no pateizibas, ka Anna skohlā winna weetā rehkinaschanas usdohfschanas isrehkinajuse, ar kurrāhm skohlmeisters behrneem brihwstundas apgruhctinaja. Winnas pahrmahzischanas wahrds wīsch nelikkahs taggad ne dsirdeht. Weenaldfigi wīsch nogreesahs ne winnas un kahpa fwilpedams pa treppehm us behnieceem. —

Waffarâ pehz ehschanas winsch fazzija preefsch pufst-
atwehrtajam dsihwojamas istabas durwihm wee-
nam puifcham, kas gabja garram, lai tas winnu
pufstschetrôs zeffoht un lai firus eejubsoht.

„Uf kurren tad tu gribbi braukt?“ tehws praffija
isbrihnojees, kad Detmers eenahza atkal istabâ.

„Uf pilsehtu pehz aufahm,“ Detmers atbildeja.

„Wai tad mums aufas wairs nau?“ tehws wai-
zaja probjam.

„Irr gan wehl bischki, bet tabs ilgi nesneeds,
un mehş paschi darba deht newarram dohmaht uf
kulschanu.“

„Es dohmaju, tu buhtu warrejis few kahdu zittu
derrigatu deenu ismekletees!“ wezzajs fazzija, kas dehta
nodohmu gan nosfahrta.

„Man derr taisni schi deena!“ dehts atbildeja
affi. Wezzajs ne-atbildeja ne ka wairak, bet isgabja
no istabas durwis ar johni aiffweesdams.

Swehtdeenas waffarâ wehlu Detmers pabrnahza
ar ausu wesumu mahjâs. Winna aprehkinaschana,
ka kristibas tad jau fen buhschoht beiguschahs, ne-
wihla winnu. Antons bija tas weenigajs, kas meega
pilns uf winna mahjâs braufschanu bija gaidijis
un winnam taggad uf flauweschanu wahrtus attai-
fija. Preezigs par to, ka winnam tâ labbi idewees,
winsch nolikkabs uf gultu. Nahkofchu rihtu winnam
tatfchu tas nepatihlams bija jadsird, ka winna augsti
zeenitajs palihga mahzitejs sawu pehdigo ammata
darbu schinni draudse, winna brahli kristidams, isdar-
rijis un ka tas uf kahdu tablu draudsi par mahzi-
taju aizinahst. Saunajs garrigneeks bija ar Det-
meru arweenu jo laipnigi apgabjees, bija tam tad
nu schad grahmatas aisdewis, lai tas warretu wai-
rak mahzitees. Detmeram islikkabs, it kâ winsch
fawu weenigo draugu buhtu saudejis, un ka ta tuf-
scha weeta nefad wairs newarreschoht tikt ispildita.
Pee lohga stahwedams winsch lubkojahs dahrsâ, fur
pirma nakts falna puffes bija nopohstijuse. Sa-
wâs dohmâs nogrimmis winsch nebija dsirdejis, ka
Leene winnu daschu reisi pee wahrda bija fauluse. Beh-
digi behrns fatwehra winna rohku un rahdija win-
nam leelu lelli ar sillahm glahschu azzihm un „ih-
steem“ matteem, uf brahla apbrihnoschanu gaididama.

„Tas irr skaisst!“ Detmers usteiza. „Kur tu
tad to effi dabbujuse, Leene?“

„Riklefs irr mums to atnessis lihds!“ masa teiza
kâ kahdu noslehpumu. „Waffar mehş to til dab-
bujam.“

Tihnai arr irr weens.“

„Riklefs? kas tas irr?“ Detmers praffija, kas to
ne-ispratta.

Behrns lubkojahs uf winnu brihnodamees. „Tas
jau masajs brahlis. Waffar mahzitajs fazzija, ka
winna tâ jafauzoht. Wai tu to nesinni?“

Ne, winsch to nesinnaja un, zil ehmigi gan tas
bija, winsch nebija ne weenu weenigu reisi dohmajis,
ka masajam atnahzejam taf arri saws wahrds buh-

schoht. Bet no wisseem wahrdeem pasaulê winsch
tam ne weena wairak nelegehtu ne kâ scho, wezzo Trihsu
wahrdi Riklef. Jau wairak ne kâ fimis gaddus kat-
ram mahjas ihpaschneekam bija schis wahrds bijis.
Par ruhktu netaisnibu winsch to usfkattija, ka win-
nam schis wahrds ne-effoht dohts. Tas tâ islikkabs,
it kâ jau no pascha cesahkuma uf ihsto mantineeku
buhtu gaidijuschi, un it kâ winnam gribbetu deenu
no deenas preefsch azzihm list, kas schê sawâ laikâ
waldischoht. Schahdâ wihse Detmers Ottens dohmaja,
kad winsch, bes ka par meiteni ko istaisitu, ar ne-
patifschanu abrà pee darba gabja.

Par neddetu bija tirus tuweja pilsehtinâ, uf
kurren tad wiffi apfahrtejee semneeki dewahs. „Wai
tew luste lihds braukt, Detmer?“ tehws wai-
zaja pee galda. „Es dohmaju behrneem uf pahri stundahm
laist papreezatees.“ Detmers teiza, ka negribboht.
Agrak winsch labprahnt dewahs pee tahdahm paluste-
schanahm; taggad winsch til ar apnikschanu warreja
dohmaht, ar saweem pasihstameem satiktees. — Wehrni,
sawâs labbatajâs drehbês apgehrbti, warreja til ko
braufschanas laiku sagaidiht. Ka brahlis negribbeja
tirus preefus lihds baudiht, to winni newarreja is-
prahnt. „Wai tew ja-eet uf tihuma?“ Leene wai-
zaja. „Tad tu jau warretu Antonu suhtiht.“ —
„Antonam ar mums jabrauz!“ Tihna fazzija bihda-
mees, ka zaur tahdu pahrgrohstichanu braufschana
ne-idohtohs. — „Tihna, ne-effi taf til dumja!“
Leene winnu pahrrahja, „Tad jau Detmers patş
brauktu. Tu gribbi lihds, ne?“ winna atkal brah-
tam peegreesahs. Tam bija negribboht par tahdu
behrnu ruhpeschanohs jafmeijahs. „Schodeen' ne,
Leene, warrbuht nahkofchu gaddu!“ Leene taisija
behdigu gihmi, bet palikka tublin atkal preeziga zaur
fawu apfoblichanu: „Tad es tew gribbu taf smuk-
kas kuhkas atnest — tew un Riklefam!“

Detmers bes kahda mehrka stajaja, kad tirus
faudis bija aifbraufuschi pa plawahm un atradda
tur darbu: weeni no wezzajeem wahrteem bija no
lohpeem sagabsti un famiht, tâ ka no weenas un
no ohtras puffes lohpi bija gabjuschi, fur winneem
neklahjahs. Wahrtus waijadseja drihs fataifht.

Detmers steichahs uf mahju pehz waijadfigajeem
rihkeem. Winsch pratta lohku darbus, kâ jau uf
semmehm nohtes laikâ ar daschadeem ammateem puh-
lejahs; schodeen tas winnam bija lohpi patihkams,
ka winnam darbs gaddijees. Plawas bija pilnâ
meerâ, faule spihdeja, wifsapfahrt nebija ne weena
zilweka redjama, tiklai lohpi, kas meerigi gannijahs,
wai lehni gremmodami bija atgubluschees un ar fa-
wahm leelahm azzihm uf firnektu tihsleem lubkojahs,
kas pa meerigo gaisu liddinajahs. Saunajam wih-
ram patikkabs taggad weentulibâ, un lattas pee bat-
keem peenaglodams un sahgedams winsch swilpeja
appalsch sewis singiti; tas nebija ilgi notizjis. Kad
pehdigi winsch pagattawotu darbu ar patifschanu ap-
raudfija un darba rihtus fanehma, tad faule jau

bija pee no-ceschanas. Winnam bija wehl issfraidi-
juschee lohpi sawâ weetâ jasadsenn, tâ ka jau tumfeh
mettâhs, kad winsch mahjâ nonahza tirdsineeki bija
laikam taggad pat mahjâs pahrnahfuschi; jo pee
mahjas nahza winnam Antons sirgus sâhlê wefdams
prettim. No sabna durwihm nahfdams, pa kurrâhm
sâhtu dahrsâ gahja, Detmers ceraudsija Annu ar
peena trauka tihrischanu un skalloschanu darbojotees,
kâ tas if wakkaru mehdsja buht. Winnai stahweja
ohtra meita blatkus, wehl tirgus stahet; schi bija ta
meita, ko tehws bija preeksch behrnu usfraudsische-
nas lihds nehmis. Schi stahsija ko Annai gauschi
ruhpiגי.

(Us preekschu wehl.)

Stahsts is kahdas wezzas grahmatas.

(Statt. Nr. 26.)

No Verbota pils lihds Strahsburgai nau wis
warren tablu — tikkai kahdas tschetr'desmit werstes —;
bet Beatriks nesinnaja weentahrt taisnakohs zekkus, jo
winna bija no ohtrpuff' Rein'uppes un bija preeksch
ne-ilga laika schinni semmê atnahkuse, tad ohtrahrt
winna gahja arri tihfschi aplahrt, lai papreekschu
sawu kulli no grascheem istuffschotu.

Kolmarê winna nopirka par labbu cesahkumu weenu
pahru jaunu kurrju, un winnai newaijadsjeja wezzahs
sehtmalla nosweest; jo winna bija lihds schim bas-
sahm kahjahm staigajuse. Tad winna nogahja us
Schlettstadti un pahrmija sawus raibohs narras
schwahrkus ar gohdigu tumfschu fleiti; pehzak winna
wehl tai klahu Breijachâ nopirka krellu un Mar-
kolsheimi weenu pahru sekku. Tatschu tur winnai
wis nebija ihsti patihkami; jo tur turumâ pa freiju
rohku bija Rappoltsteines pils un schihs pils fungi
tikka par „wijokneeku kehniacem“ saukti, tapehz ka
winni wissu aplahrtstaigataju dseedataju aistahwneeki
bija. Lai no schihs nepatihkamahs atminnas war-
retu isbehgt, Beatriks pahrbrauzja tapehz pa labbo.
rohku par Rein uppi pahri, peenehma few Freiburgâ
deenestneezi (schê bija wiffi grafchi isgahjuschi un
winnai jau waijadsjeja pirmo selta gabbalu nemt laukâ).
Lahrt winna nopirka sudraba sakla banti preeksch
funna un Offenburgâ diwus sirgus, peenehma ku-
tscheru, palikka tahdâ wihse katrâ pilssehtâ par sohli aug-
stata. Kad winna tad pehdigi ar saweem deenest-
neekem Strahsburgâ eejahja, ne weens zilweks ne-
warreja dohmah, kâ no aplahrtstaigataja dseedatajas
tâ gluschi pa masam smukka freilene islaupijusehs.

Bet winna bija jau us zekku mahzijusehs atsicht,
ka weenai seewischkai ihpasehi tas gruhiti, gluschi
brihwa un bes wissahm saitehm buht un turkahrt
augsta. Pehz ta laika eeradduma freilene weena par
sewi newarreja dschwobht. Jo tad winna gan buhtu
augsta besgohscha seewischka, bet ne augsta dahma.
Beatriks gohda kahriba winnu dsinna, lai winna par
augstu dahmu tiktu turreta.

Winna tapehz jau us to puttekaino zekku stary
Kolmaru un Schlettstadtu isdohmaja few lohiti beh-
digu dschwes gahjumu. Jo preeksch ne-ilga laika
atpakkat Schwabu semmes flawenajs brunneekhs
Ulrichs von Stebel bija sawâ karrâ ar pilsseht-
neekem tizzis nosists, un winna pils nodedsinata.
Schinnis leesmâs winna weeniga meita bija bes ne
kahdahm pehdahm nosudduse; leelaka datta gan doh-
maja, ka winna pils leesmâs sawu gallu dabbujuse,
tikka mas dohmaja, ka winna tatschu arri warroht
buht isbehguse. Beatriks iskohpa schahs ohtras doh-
mas un apnehmahs, par nesadegguscho Beatriks von
Stebel, kas no wissahm tehwa mantahm tikkai ka-
stiti ar dahrgem almineem isglahbuse, Strahsburgâ
patwehrumu mefleht.

Wiffas Schwahbu semmes leetas winna kreetni
pasinna, un pats Fribrikis Barbaroffa sawâ laika
neschwabboja kreetnati, nekâ Beatriks pratta schwabboht.

Tik ko winna bija aij Schlettstadti krubmôs ar
gohdigo melno fleiti apgehbrusehs un sawas dseeda-
taja luppata. Ill uppe noslibzinajuse, tad kaudis
to pasalku par winnas dsimtu tik drihs tizzeja, ka
winna patte par to isbihjahs.

Winna fazzija us sawu weenigi ustizzamo sun-
niti: „Par dseedatajas es jau tik dauds esmu is-
dohmajuse un mellojuse, ka es zerreju, man wairs
tas nebhfschoht jadarra; bet taggad es redju, ka arri
baggateem kaudihm jamello, un ka nau wis weegli
Deewa bihjigai buht, kad baggata esmu.“

IV.

Lai paschâ laika dschwwoja par atraitni palikkuse
Lothingas herzogene Strahsburgâ; ta dsirdeja no
nabbaga Schwahbu freilenes, kas us tahdu breefmigu
wihsi sawu tehwu saudejuse un tik brihnihschi is deg-
gohsahs pils isglahbusehs, un ka ta taggad gluschi
atstahhta dschwwojâht. Herzogene likka Beatrizi pee se-
wis atsaukt un fanehma to lohiti schehligi.

Bet Beatriks bihdamees, winna warroht ko atsch-
gahrni isteikt un sawu noslehpumu atkahrt, israhdi-
jahs zittada, kâ mehdsja buht. Kad par winnas nomai-
tato tehwu sahka runnah, tad winna elsoja un tur-
reja rohkas preeksch azzihm un newarreja ne wahrdu
isteikt. Jo kad winna no ta wihra it ne ka nesin-
naja, tad winna dohmaja: ar kluffu zeeschanu ne-
warr pahrrunnatees.

Schahds apbehdinahs prahts kustinaja labbahs
herzogenes firdi tik gauschi, ka winna nabbaga bab-
renei peedahwaja, lai ta winnas nammâ paleekoht
us dschwwi, winna tikschoht gluschi kâ behrns turreta.
Beatriks peenehma scho peedahwaschanu pa puffed
preeziga, pa puffed isbihjusehs: preeziga — jo kâ
herzogenes weesene winna taf teescham bija augsta
freilene, un isbihjusehs — jo augstos nammôs plahs
lohiti glums, un winnas kahjas warreja drihs slibdeht.

Bet kad nu winna ar kluffu zeeschanu un nogaidischanu few wisgrubhtakajä briedi bija palihdsejusehs, tad winna atsinna, ka zaur kluffu zeeschanu un nogaidischanu winna nesinnohi augsta namina eeraddumus warroht peefawinaht. Tapeh; winna nosfattija weenumehr, ka zitti kahdu lectu darrija, gaidija, kamehr winna tikka faulta un nahza tad stingri us sawu weetu un atbildeja tad aschi un ihfi. So augsti laudis nepanes garrus, sapinkeretus teikumus. Sennaf Beatriks bija leela runnataja bijuse; tagad winna bija rahma un wahrdu=stohra, un mahzijas tahda wihse no gudra prahta lepnibas deht buht gohdprattiga.

No dabbas winnai bija labba sirds, til winna kahwahs bes prettintureschanahs no lepnibas un kahribas welna dihdih. Tatschu tahs leelakahs lepnibas deht, lai warretu par dsimmuschu freilene israhditees, winna ar stipru prahtu wiffas masakahs lepnibas apspeeda.

Winna staigaja deenu no deenas tanni melnaja kleiti, so winna Schlettstadtä bija pirkuse, un buhtu tatschu labbal farkana un filla un selta pehrwe, ka paradihses putnisch, mirdsejuse. Bet winna bija mannijuse, ka tee laudis wiswairak puzzejahs, kas par augsteem grihb isliktees ne ka tee, kas augsti irr. Tä tad winna palikka ar grubtahm nopubtahm sawai melnai kleitei ustizzamo.

Pee herzogenes galda winnai daudsfahrt breefmigi gan eelabrojahs pehz sennakas wihses pufzjeppeti us reisi no=ehst wai arri wesselu bikkari wihna weena wilzeena isdsert. Bet winna redseja, ka zittas freilenes tikkai pee bikkera til so luhpas apraipija un pee ehdeencem ka putnini knahbajahs, un ka tas augstahm seewischtahm peenahkotees ta ka no gaisa dshwoht. Winna darrija tapat, ehda un dsehra wehl masak ne ka zittas un zeeta baddu, lai warretu ihsti ismahzitees baggata un augsta buht. Winnas weenigahs behdas bija tikkai, ka winna tomehr bahla, leesa nepalikka pehz augstu seewischku wihses, bet turprettim arweenu rejnaka un tuklaka. So laut winna gan pehz augstu kauschu wihses ehda, tatschu winnas wehders sagremmaja arweenu pehz semmu kauschu wihses; sawu dsimtas wihfi eelschfigi newarr til drihs pee mallas list ka ahrigi. Sennaf winnai bija ta leelaka luste bijuse pa pilssehtas eelahm apkahrt sfraidiht. Bet ka dseedataja bija warrejuse darriht, tas freilenei nepeeklahjahs. Tä tad winna gahja tikkai gluschi retti ar schleijeri apseggusehs deenestnezes pawaddischanä zaur pilssehtu lehneem sohseem, un eedrohschinajahs til so sawas azzis pazelt. Ir sawu sunniti winna newehma lihds; jo tas warretu kahdus no winnas wezzeem beedreem eeraudsiht un skreetu teem pakkaf. Kad tad Beatriks nahza us mahju, tad winna sunniti preezinaja, ka tam bijis mahjas japaleef un sazzija us winnu:

„Tu zeeti lihds ar manni appalsch augstas kahrtas un baggatibas nastas. Mannai mahtei gan taisniba: tad irr weegli Deewa bihjigam buht, kad baggats. Bet winna nau sinnajuse, zil grubti baggatam buht, kad smalkahm eeraschahm japadohdahs. Es sawu muhschu nebuhtu dohmajuse, ka augstmannu pils ar klosteri til tuwu raddi, un kas pasaulei grihb atsazitees, tam til waijaga prinzeffes wai muhsenes kahrtu iswehletees. Weena nomohzahs un nelustina ne pirkstu pehz sawa prahta no tukfchas lepnibas dshhta, ohtra no pasemmibas lepnibas.“

Beatriks ta noslehpumös eetihdamahs, lai winnas fennaka dshwes kahrtä nenahktu pee gaismas, wehl wairak pilssehtas wehstu kahribu mohdinaja, un pee dseedatajas isdohmajuma tikka wehl wairak brieduma un skaituma isdohmahts.

Daschs augstas kahrtas jauneklis notihkojahs par welti winnu redseht, ar winnas runnaht wai kahdu warrenu darbu preefsch winnas azzim idarriht. Tatschu ne weens no wisseem neklausijahs kahrigaki us stahsteem par Schwabhu meitu ne ka Hugo, zimdu taisitaja dehwas raddineefs. Un kad un winnam laime bija gaddijusees, ka winsch Beatrizi kahdas reises pa azu gassam bija dabbujis redseht, ir winnai bija reis warrejis palihdseht, kad tai sirgs us eelu bija bailigs palizzis, tad winnam weenumehr tikkai noslehpuma pilna freilene stahweja prahta, ta ka winsch zittu ne ka newarreja dohmaht.

Un jebfchu winsch sewi deesgan daudsfreis isbahra, ka winsch ka pilssehtneeku behrus ne kad Lotringas herzogenes draudsenes mihlestibu newarreschoht eemantohht, tatschu winsch tai pascha briedi aismirfa wiffu nespehju un apnehmahs drohscha prahta wisstrakkako darriht, un dohmaja tikkai, ka lai to eefahloht, ka ar Beatrizi reis dabbutu farunnatees.

Laimigs, isdewigs briedis winnam arri to drihs isgahdaja.

(Us preefschu wehl.)

Isfluddinaschanas.

Stahwus deggunus, lihds ar Parihse apstelleteeem balteem zimdeem un pa dalkahm it mehneschus aismalkajamas struppas prattas un flaitas huhtes warredseht un pirt dabbuht pee

jauna Arikkumu=meldera,
pee Sudmalla=leelzeffa.

Kohpmannis, kas bankrotti taifa, pirms bohde atwehrtä, rahdahs ideenas par welti pee

Preezigo Lustigo.

Saplihsfuch apsinnafehanu islahpa par itt lehtu maksu „Jauna pasauke“

Lurbu ne=aisstahwetajis.

Atbildedams redaltehrs A. Leitan.

No Bensures atwehlehts.

Rihgä, 10. Juti 1870.